

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

2011/2056(INI)

28.6.2011

YTTRANDE

från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

till utskottet för industrifrågor, forskning och energi

över en effektiv råvarustrategi för Europa
(2011/2056(INI))

Föredragande(*): Judith A. Merkies

(*) Associerade utskott – Artikel 50 i arbetsordningen

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet uppmanar utskottet för industrifrågor, forskning och energi att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande med titeln ”Råvaror och marknader för basprodukter: att möta utmaningarna” (KOM(2011)0025) och framför allt dess breda inriktning på råvaror samt råvaror som återvunnits från mineralresurser och biotiska resurser, dess betoning på resurseffektivitet och återvinning, dess erkännande för att utvinning av användbara material ur kommunalt avfall (”urban mining”) är en viktig källa för tillvaratagande, dvs. återanvändning, förädling och återvinning av råvaror, samt dess föresats att arbeta med alla tre pelarna i denna omfattande utmaning, nämligen att säkra en rättvis och hållbar tillgång till råvaror från internationella marknader, verka för en hållbar råvaruförsörjning inom EU samt främja resurseffektivitet och återvinning. Parlamentet noterar att återvinning ofta medför att materialets värde försämras och att man borde inrikta sig mer på förädling, så att det tillvaratagna materialet får ett högre värde. Parlamentet påpekar att återanvändning kan fungera som en särskild kategori för att förlänga produkternas livslängd och uppmanar med kraft kommissionen att utveckla återanvändningen, särskilt genom sin ekodesign- och avfallspolitik. Parlamentet beklagar emellertid bristen på förslag till konkreta åtgärder från kommissionens sida och varnar för att de fastställda målen troligtvis inte kommer att uppnås utan sådana åtgärder.
2. Europaparlamentet betonar den utomordentliga vikten av att, särskilt när det gäller råvaror, ha en samstämd politik, en strategisk långsiktig vision och en samordnad strategi bland alla berörda aktörer, särskilt inom kommissionen.
3. Europaparlamentet betonar att det behövs mer data och fler undersökningar för att få till stånd en mera målinriktad strategi, särskilt avseende analyser av avfallsflöden men även när det gäller möjligheten till återvinning och substitution med hjälp av innovativ teknik.
4. Europaparlamentet välkomnar kommissionens erkännande av att ”urban mining” är en viktig källa för tillvaratagande, återvinning och förädling av råvaror. Parlamentet anser att det finns ett akut behov av mer information om ”urban mining” och uppmanar därför kommissionen att bedöma möjligheterna för detta, men även de eventuella begränsningarna. Parlamentet påpekar att återanvändning kan fungera som en särskild kategori för att förlänga produkternas livslängd och uppmanar med kraft kommissionen att utveckla återanvändningen.
5. Europaparlamentet noterar att lägre konsumtionsnivåer, förebyggande av avfallsgenerering samt återanvändning är viktiga komponenter i omställningen till en resurseffektiv ekonomi.
6. Europaparlamentet påpekar att världsbefolkningens tillväxt tillsammans med den ökande konsumtionen och målen för EU:s ekonomiska tillväxt gör det ännu mer väsentligt att tillväxten frikopplas från råvaruanvändningen. Parlamentet vidhåller därför att det bör fastställas mål för att stabilisera materialanvändningen och föreslår en solid och tillförlitlig metod för att mäta hur effektiv resursanvändningen är, vilket skulle leda till EU-mål för årliga, sektorsspecifika resursminskningar. Parlamentet anser att arbetet med sådana mål

och medlemsstaternas genomförande av politiska stödåtgärder bör följas upp genom den europeiska terminen, dvs. rapportsystemet för samordning och övervakning av medlemsstaternas budget- och strukturpolitik. Parlamentet inser att de tre pelarna i meddelandet kommer att behövas för att man ska kunna möta det framtida ökade behovet av råvaror, men föreslår att en tydlig hierarki införs mellan pelarna som prioriterar resurseffektivitet och återvinning, därefter utveckling av en hållbar gruvdrift inom EU och slutligen en rättvis och hållbar tillgång till råvaror från tredjeländer. Parlamentet betonar att en effektiv råvarupolitik måste ingå i en helhetsstrategi som drar nytta av det bästa av EU:s befintliga miljölagstiftning, som reglerar resurseffektiviteten i många sektorer. Dessutom är det nödvändigt att fastställa en tydlig och vetenskapligt grundad definition av ”resurseffektivitet”.

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft alla aktörer att höja medvetenheten om konkurrensens betydelse för råvaruanvändningen. Parlamentet uppmanar även kommissionen att forska kring utvecklingen av en råvaruhierarki för att uppmuntra en bred diskussion om hur råvaror kan användas på ett sådant sätt att mervärdet blir det största möjliga utan att miljön tar skada, samt att kartlägga konkurrensen om samma råvaror och ta tag i icke-väsentlig konsumtion av råvaror.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samla in, analysera och offentliggöra uppgifter om tillgång och tillgänglighet och kommersiellt utbyte av råvaror och återvunna material inom EU. Parlamentet anser vidare att uppgifter bör samlas in för att möjliggöra en jämförelse av materialegenskaper, substitutionsalternativ, mest effektiva användning och utbyte av bästa praxis.
9. Europaparlamentet framhåller vikten av att utveckla, främja och genomföra ett livscykelänkande för råvaror för att därigenom identifiera miljöeffekterna och internalisera de externa miljökostnaderna i samband med utvinning och användning av råvaror, förbättra den högsta kvaliteten för råvarorna samt förlänga deras livslängd. Parlamentet framhåller samtidigt att det behövs indikatorer för mätning av effektiv och ändamålsenlig resursanvändning.
10. Europaparlamentet betonar vikten av att ekodesigndirektivet¹ tillämpas fullt ut i detta hänseende, med bredare inriktning på resurseffektivitet och annan miljöpåverkan utöver energieffektivitet. Parlamentet uppmanar även till att obligatoriska återvinnings- och resurskrav införs i alla genomförandeåtgärder från och med 2013. Parlamentet anser att hänsyn aktivt bör tas till konstruktörers och forskares roll när man ska säkra en effektiv och ändamålsenlig användning av råvaror under produkternas hela livscykel, eftersom högkvalitativ återvinning endast är möjlig om hela försörjningskedjan är slutet och alla berörda parter samarbetar för att uppnå en hög återinsamlingsgrad.
11. Parlamentet understryker att innovation är en grundförutsättning för att man ska kunna möta de nya utmaningarna och att resurseffektivitet måste vara en integrerad del av en politik som är inriktad på att främja forskning och innovation, vilket kommer att bidra till de europeiska företagens konkurrenskraft.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, EUT L 285, 31.10.2009, s. 10.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en återvinningsstrategi där tillvaratagandet sker så nära avfallskällan så möjligt. Häri ingår även rening av avloppsvatten, eftersom detta skulle möjliggöra tillvaratagande av råvaror i högre koncentrationer, förhindra att råvarorna blir omöjliga att tillvarata, minska negativ miljöpåverkan och eventuellt också vara mer energieffektivt.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare öka användningen och utvecklingen av lämpliga ekonomiska instrument som även innefattar stimulansåtgärder avsedda att uppmuntra producentansvar för att främja en effektiv råvaruanvändning och se till att råvarorna i högre grad kan återvinnas, återanvändas, förädlas, återtillverkas, nedmonteras och tillvaratas. Framför allt uppmanas kommissionen att se över ekodesigndirektivet, direktivet om utjänta fordon¹, WEEE-direktivet² och batteridirektivet³. Parlamentet betonar vikten av en effektiv ”kretsloppsekonomi” i detta hänseende.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att anordna utbildnings- och informationskampanjer för konsumenterna i syfte att främja användningen av återvinningsprodukter.
15. Europaparlamentet anser att en så fullständig materialåtervinning som möjligt inte bara minskar den negativa miljöpåverkan i slutet av livscykeln (förorenande avfall) och bidrar till att hantera problemet med den knappa tillgången på många primära råvaror, utan även skapar möjligheter till inhemsk industriell utveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja förverkligandet av dessa möjligheter, som är särskilt viktiga under den pågående krisen.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, efter en lämplig konsekvensbedömning, utveckla en kontrollkedja för alla råvaror, där producenterna tillhålls att via ett system som medger insyn bokföra ursprunget till råvarorna, efter förebild från förhandenvarande exempel (t.ex. timmerförordningen, förordning (EU) nr 995/2010), så att det i framtiden kan utvecklas hållbarhetskriterier för råvaror.
17. Europaparlamentet vill att ramdirektivet om avfall⁴ genomförs snabbt och ordentligt, att det gradvis införs ett förbud mot deponering av råvaror som går att återvinna och att det tas fram ekodesignkriterier för att garantera att den överväldigande majoriteten av de produkter som släpps ut på marknaden går att återvinna samt strikta och vittgående effektivitetskriterier för avfallsförbränning med energiåtervinning, för att råvaror ska återanvändas och återvinnas i stället för att förbrännas. Detta är tänkt som ett verktyg för att tillvarata så många användbara råvaror så tidigt och så nära avfallskällan som möjligt,

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG av den 18 september 2000 om utjänta fordon, EGT L 269, 21.10.2000, s. 34.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG av 27 januari 2003 om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE), EUT L 37, 13.2.2003, s. 24.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG, EUT L 266, 26.9.2006, s. 1.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, EUT L 312, 22.11.2008, s. 3.

förhindra att dessa blir omöjliga att återvinna, minska negativ miljöpåverkan och öka energieffektiviteten.

18. Europaparlamentet uppmanar vidare kommissionen att lägga fram ett förslag om ändring av direktivet om deponering av avfall¹ och att utveckla och utvidga de mål som anges i artikel 5.2 i det direktivet. Parlamentet anser vidare att minskningsmålet genom förbudet mot deponering av biologiskt nedbrytbart kommunalt avfall i enlighet med ramdirektivet om avfall från och med 2020 bör utsträckas till att gälla allt biologiskt nedbrytbart avfall, och minskningsmålet bör fastställas till 5 procent.
19. Europaparlamentet instämmer i kommissionens analys att det är av yttersta vikt att den befintliga lagstiftningen om avfall genomförs och efterlevs på ett bättre sätt för att främja ett mer resurseffektivt Europa och uppmanar därför kommissionen att före utgången av 2011 föreslå inrättandet av ett EU-organ för genomförande av avfallslagstiftningen kombinerat med ett särskilt EU-organ som genomför direkta miljöinspektioner, eftersom ett förbättrat genomförande av den befintliga lagstiftningen skulle ge viktiga ekonomiska fördelar, förutom de miljö- och hälsomässiga fördelarna, och öka tillgången till värdefulla returråvaror.
20. Europaparlamentet anser att de mål för insamling och separation av avfall som redan har fastställts i flera direktiv bör utvecklas vidare och inriktas på att göra tillvaratagandet av material så omfattande och bra som möjligt under varje fas av återvinningen: insamling, nedmontering, förbearbetning och återvinning/förädling.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra målen i handlingsplanen för biologisk mångfald till en del av råvarustrategin för att stärka kopplingarna mellan ekonomi och miljö och ta hänsyn till miljöpåverkan från utvinning, produktion, användning och bortskaffande av råvaror. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att stödja utvecklingen av strategisk markanvändningsplanering i alla medlemsstater för att skapa balans mellan råvaruutvinningen och andra krav som ställs på markanvändningen och slå vakt om miljön och den biologiska mångfalden.
22. Europaparlamentet välkomnar utvecklingen av instrument och indikatorer, t.ex. TEEB, som omvärderar det ekonomiska värdet av biologisk mångfald och ekosystem och ger en viktig indikation om det verkliga priset för utvinning, användning och bortskaffande av råvaror och på så vis internaliserar externa kostnaderna. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja och stimulera utvecklingen och användningen av sådana instrument.
23. Europaparlamentet understryker att utvinningsverksamhet måste genomföras med iakttagande av högsta säkerhetsstandarder för arbete och miljöskydd, för att förebygga olyckor och återställa berörda områden.
24. Europaparlamentet konstaterar att det vid gruvdriftsteknik som utnyttjar cyanid, som utgör ett allvarligt miljöhot, endast går att utvinna 2 gram guld ur ett ton malm. Samtidigt kan 150 gånger så mycket guld – nästan 300 gram – utvinnas ur ett ton förbrukade mobiltelefoner utan att cyanid behöver användas. Parlamentet erinrar därför

---

¹ Rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall, EGT L 182, 16.7.1999, s. 1.

kommissionen om sin resolution av den 5 maj 2010, där det krävs ett allmänt förbud mot användning av cyanidbaserad gruvdriftsteknik inom Europeiska unionen före utgången av 2011.

25. Europaparlamentet betonar vikten av företagens sociala ansvar och efterlevnaden av de striktaste internationella miljö- och arbetsmiljönormerna, tillsammans med användningen av bästa tillgängliga teknik. Parlamentet framhåller vidare företagens stora ansvar i utvinningen så att närboende människors hälsa inte påverkas negativt som en följd av utvinningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att följa andan i Förenta staternas Dodd-Frank-lag om konfliktmineraler och att lägga fram ett lagstiftningsförslag, samt stöder initiativet för öppenhet i utvinningsindustrin (EITI);
26. Europaparlamentet betonar att utvecklingspolitiken inte är ett verktyg för ”råvarudiplomati” och instämmer i att handelsavtalen bör ge nödvändig flexibilitet för att hjälpa utvecklingsländerna att skapa kopplingar mellan utvinningsindustrin och den lokala industrin. Parlamentet menar att ländernas suveränitet i fråga om sina egna resurser måste respekteras och uppmanar kommissionen att använda en differentierad strategi som tar hänsyn till olika nationella förhållanden så att utvecklingsmålen och utvecklingsländernas industrialisering inte äventyras.
27. Europaparlamentet understryker behovet av att konsekvent följa de uttalade målen för samarbetspolitiken och utvecklingsbiståndet. Parlamentet anser att utvecklingsländer med stora råvarureserver inte får reduceras till nettoexportörer av råvaror, utan tvärtom bör bedriva sin egen närings- och utvecklingspolitik och utveckla värdekedjan. Parlamentet förkastar en nykolonialistisk syn dold bakom beteckningen ”råvarudiplomati”.
28. Europaparlamentet vill att hållbarare ekonomiska modeller som är frikopplade från materialanvändningen aktivt ska introduceras och främjas för att säkerställa den framtida råvarutillgången i EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram nya instrument (t.ex. ”gröna certifikat” som syftar till att öka användningen av returråvaror) som inriktar sig på en effektivare resursanvändning med undvikande av oönskade biverkningar som förtar den ursprungliga nyttoeffekten (”rebound-effekter”). Parlamentet föreslår att kommissionen gör en omfattande utredning av ekonomiska leasing-modeller som alternativ till ägande av varor samt hur dessa modeller påverkar materialanvändningen och tillvaratagandet av material. Parlamentet betonar att medvetenhet är den stora utmaningen i sammanhanget.
29. Europaparlamentet betonar att en ny indikator som går längre än BNP och som mäter resurskonsumtion och resursproduktivitet är avgörande för att ekonomisk tillväxt ska kunna frikopplas från materialanvändning.
30. Europaparlamentet pekar på de skadliga effekterna av råvaruspekulation och anser att den fysiska marknaden inte får överskuggas av den finansiella derivatmarknaden, vars volymer har ökat på ett oproportionellt sätt de senaste åren och gjort det nödvändigt att vidta brådskande åtgärder på området. Parlamentet understryker vikten av tillförlitlig officiell information om fysiska flöden och råvarulager.
31. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att undersöka konsekvenserna av en skatt på mineralresurser, oanvända utvunna råvaror, råvaror av annat slag än

energiråvaror samt vatten- och markanvändning, och framför allt vilka eventuella biverkningar den kunde få, såsom att råvaror ersätts på ett icke-hållbart sätt eller att skatteflykt inträffar eller ekonomisk verksamhet utlokaliseras till tredjeländer. Kommissionen uppmanas även att lägga fram förslag till EU-instrument i detta syfte som prioriterar resurseffektivitet. Parlamentet påpekar att en skatt på primärråvaror som metaller skulle bidra till att den komparativa fördelen överflyttas till återvinning i stället för utvinning av nytt material och till att skattebördan överflyttas från arbete till resurser.

32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta med förberedelserna för ett innovationspartnerskap för råvaror som ligger i linje med flaggskeppsinitiativet ”Innovationsunionen”, och betonar vikten av ett nära samarbete om detta mellan alla berörda institutioner redan på ett tidigt stadium.
33. Europaparlamentet anser att en längre livstid för produkter och därmed även för råvaror och biotiska material bör främjas eftersom utvinning, användning och bortskaffande av dessa har en mycket stor inverkan på markanvändning, vatten, energi och transporter. Parlamentet påpekar att råvarustrategin måste bakas in i den bredare Europa 2020-strategin och utgöra en viktig del av strategins övergripande mål. Parlamentet uppmanar även till mer riktade innovationer för resurseffektivitet och påpekar att en effektivare materialanvändning har stor inverkan på industrin och transportsektorn.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samla in uppgifter om möjligheten att inom EU tillvarata råvaror i deponianläggningar (”landfill mining”) och att ta fram normer för att fastställa under vilka förhållanden dessa anläggningar kan grävas ut, varvid det exempelvis kan handla om möjligheterna att tillvarata andra resurser, energieffektivitet i jämförelse med utvinning av primärråvaror, eventuella bieffekter för miljö och hälsa (till exempel utsläpp av växthusgaser och toxiska ämnen) och möjligheterna till energiproduktion och återställande av landskapet.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	21.6.2011
Slutomröstning: resultat	+: 42 -: 2 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	János Áder, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Marina Yannakoudakis
Slutomröstning: närvarande suppleanter	João Ferreira, Jutta Haug, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Miroslav Mikolášik, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michail Tremopoulos